

Treets rolle i nullutslippsbygg Fra forskning til praksis

Seniorforsker Birgit Risholt,
FME Zero Emission Buildings/SINTEF
Trevaredagene, Bergen 29.01.2020

The Research Centre on
Zero Emission Buildings

The Research Centre on
Zero Emission Buildings

- Nasjonalt forskningscenter som har plassert Norge i front innen forskning, innovasjon og implementering av bygninger med svært lavt energibehov og uten netto klimabelastninger.
- 2009-2016
- NTNU og SINTEF sammen med over 20 offentlige og private virksomheter

The Research Centre on
Zero Emission Buildings

www.zeb.no

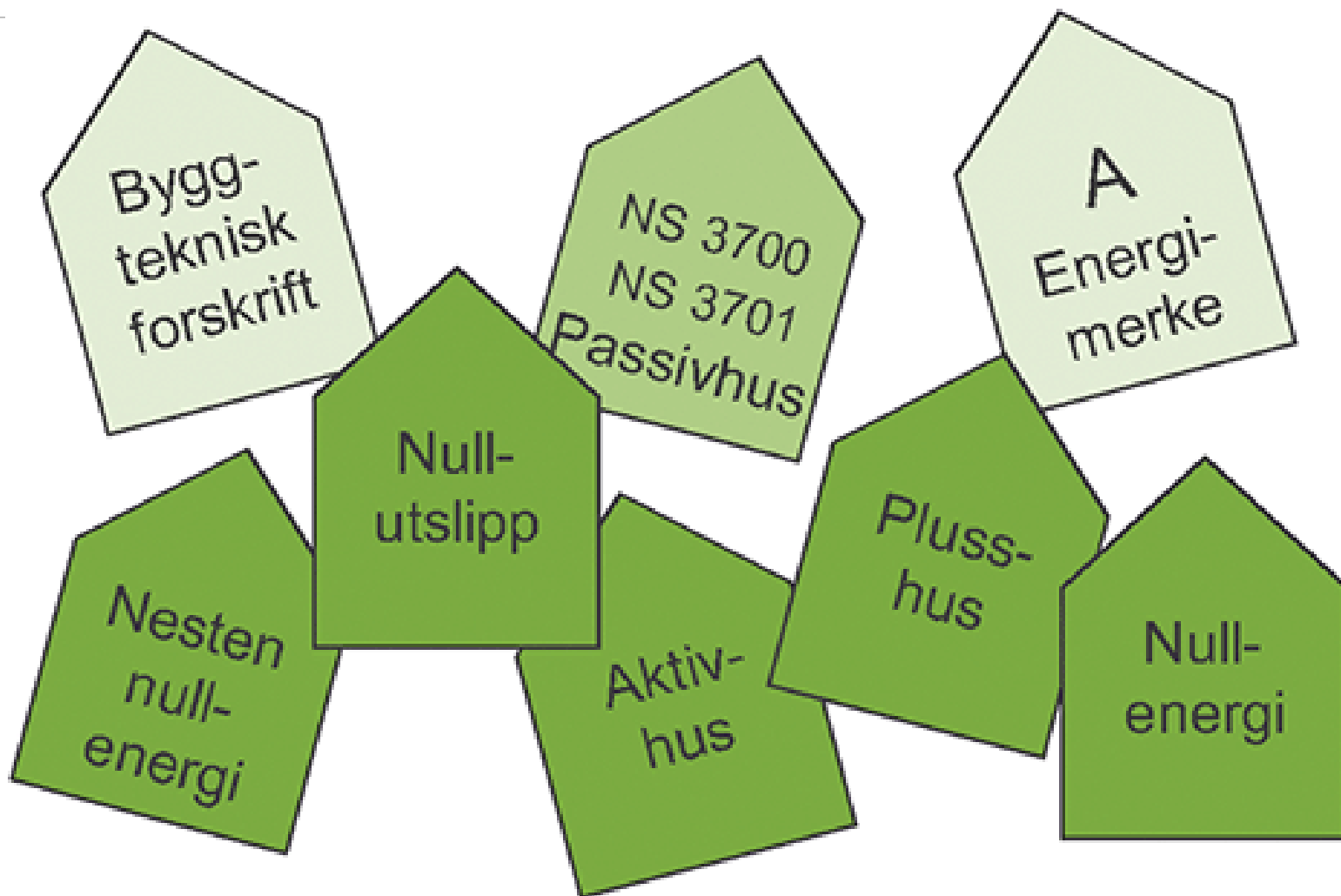

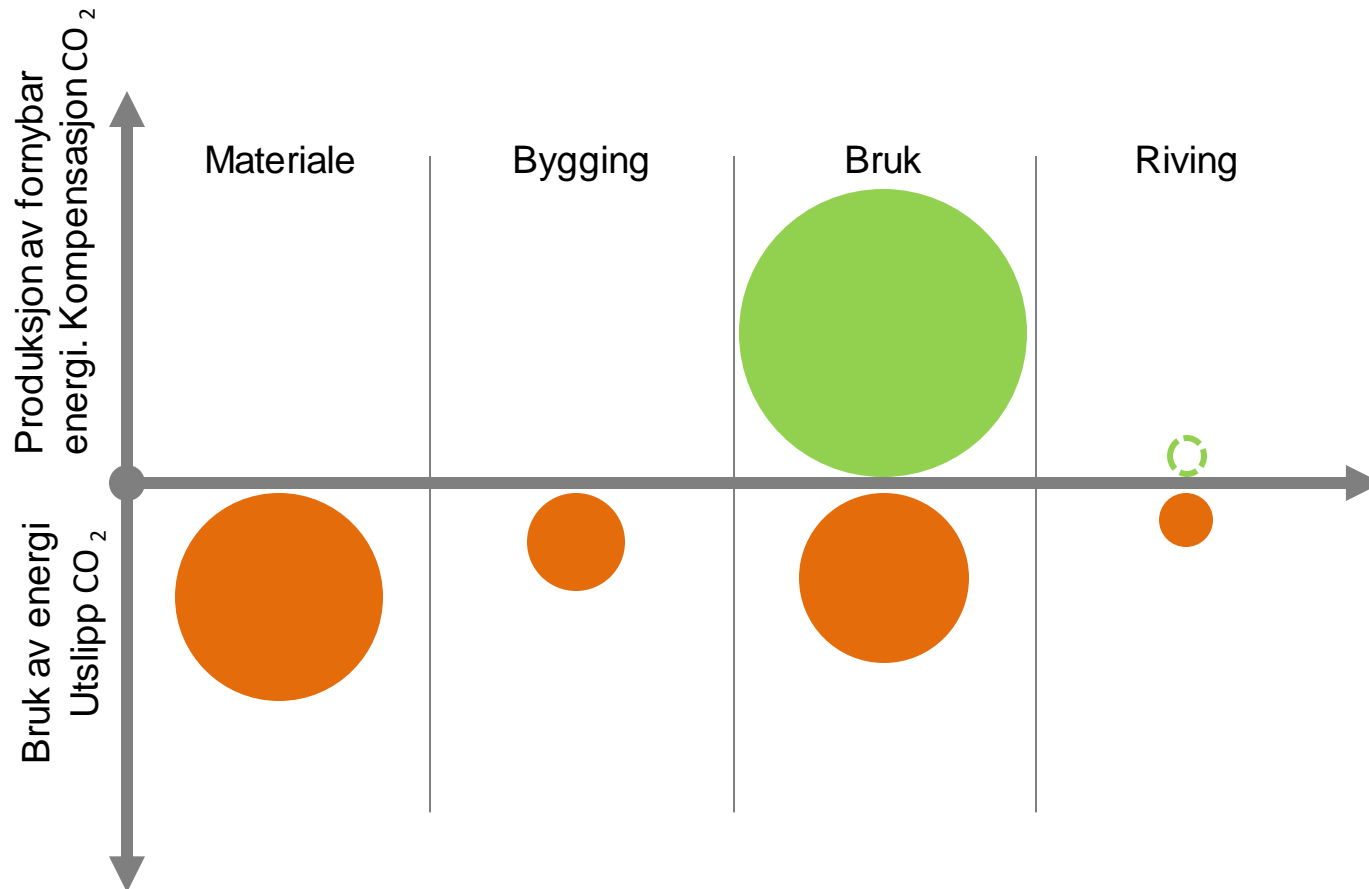
THE RESEARCH CENTRE ON
**Zero Emission
Neighbourhoods
in Smart Cities**

MAIN OBJECTIVE

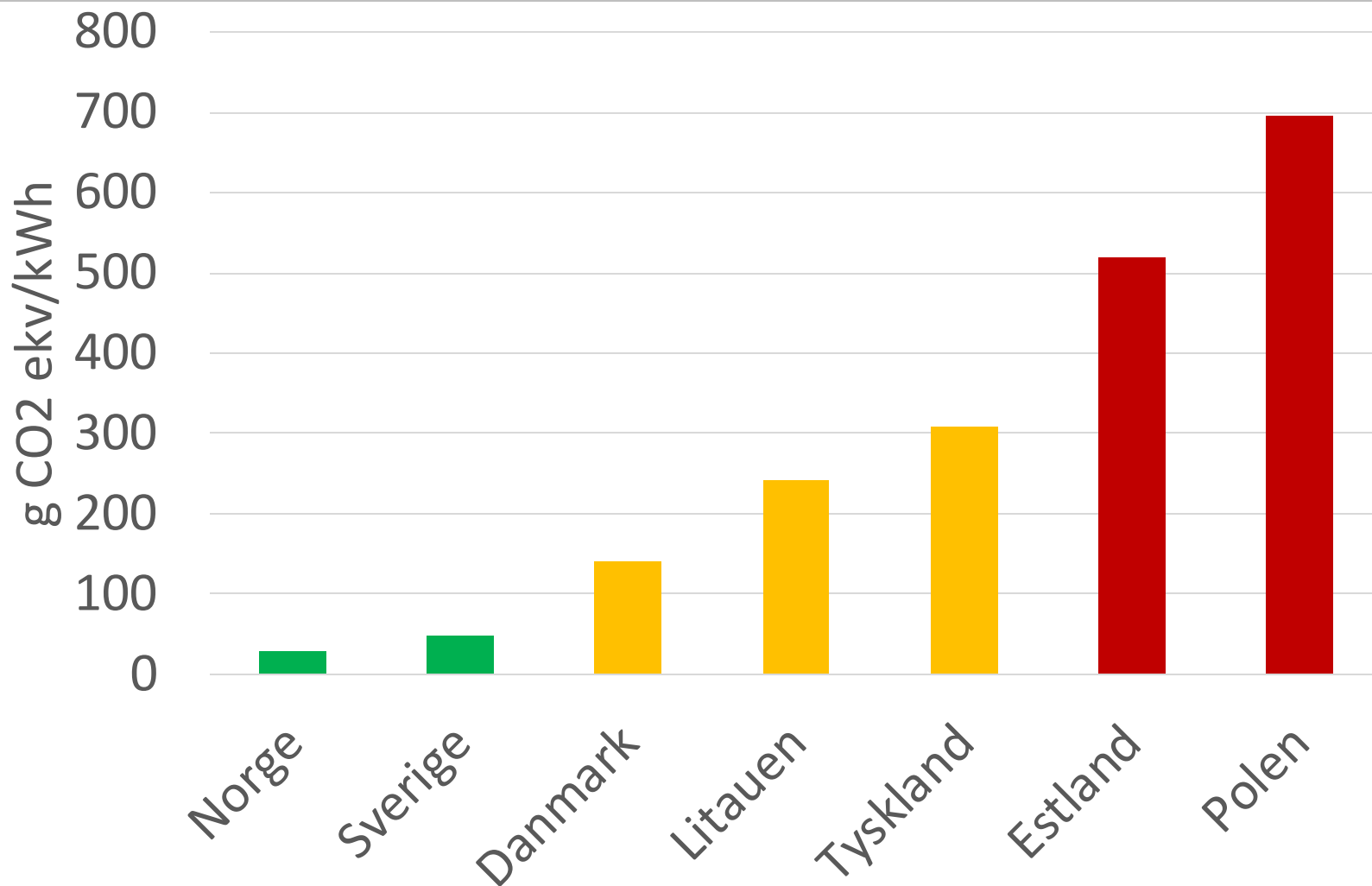
to develop competitive products and solutions that will lead to realization of sustainable neighbourhoods that have zero emissions of greenhouse gases related to their production, operation and transformation

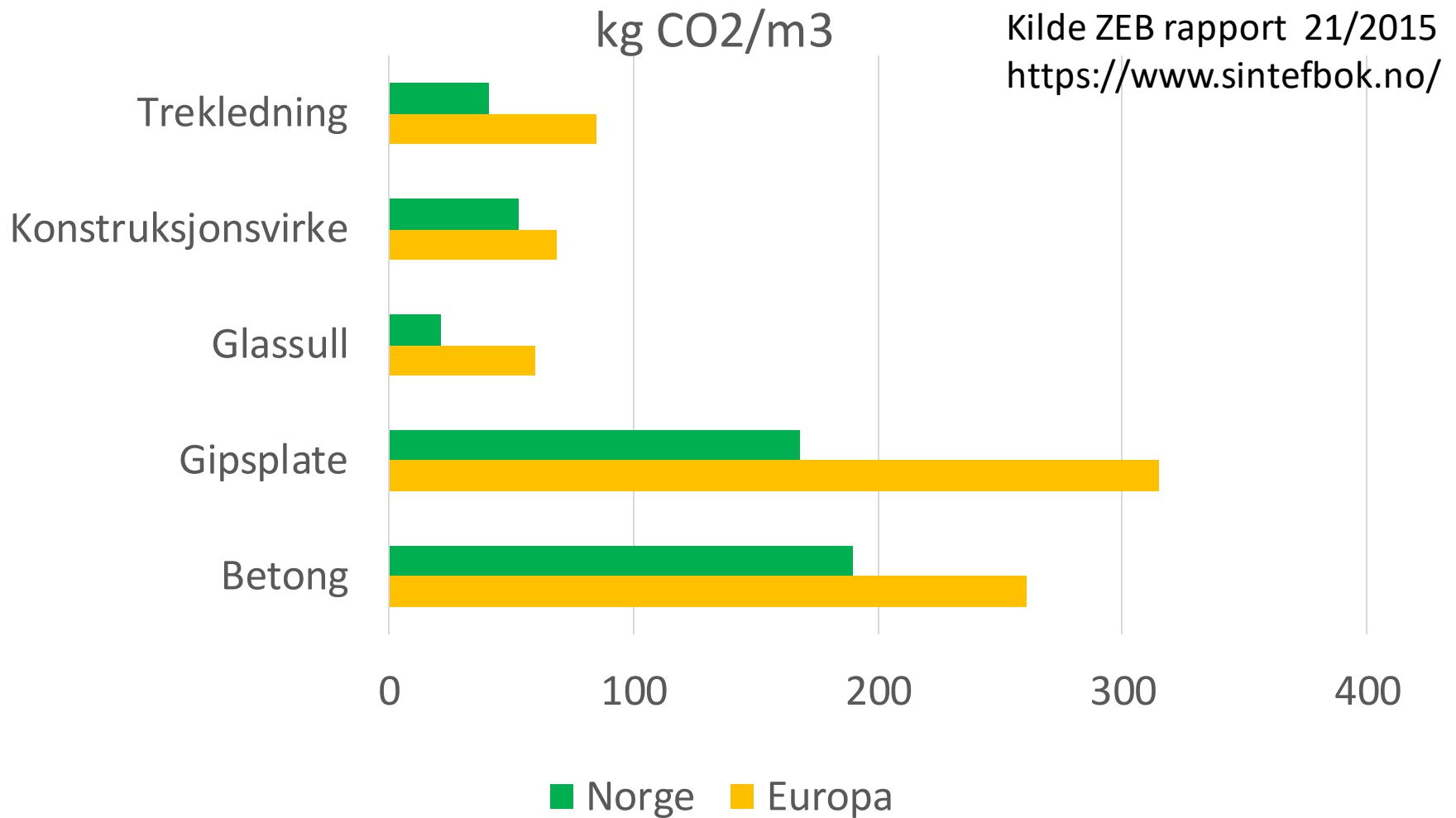
Nullutslippsbygg – Zero Emission Buildings

CO2 utslipp fra strømproduksjon i Europa

CO₂ utslipp for ulike bygningsmaterialer produsert i Norge og i Europa

FME ZEB - Pilot Nullutslippsbygg

1. **Powerhouse Kjørbo – Sandvika. Oppgradering av to kontorbygg**
2. Pilothouse Larvik: Enebolig
3. **ZEB Living Lab, Trondheim. Enebolig**
4. Skarpnes Arendal: 5 boliger
5. FLO Haakonsvern – Bergen. Kontorbygg
6. Campus Evenstad. Kontorbygg
7. Heimdal Videregående Skole
8. Powerhouse Brattøra. Kontorbygg
9. Zero Village Bergen: +500 boliger

The Research Centre on
Zero Emission Buildings

ZEB Pilot Building: Powerhouse Kjørbo, Sandvika

Illustrasjon: Snøhetta/MIR

Foto: Caroline Drefvelin

The Research Centre on
Zero Emission Buildings

Fotograf Tønne/byggenytt.no

The Research Centre on
Zero Emission Buildings

The Research Centre on
Zero Emission Buildings

*ZEB Living Lab
Photo: Ole Tolstad/NTNU*

The Research Centre on
Zero Emission Buildings

ZEB Living Lab

- 100 m² boligareal
- Bygningsintegreerte solceller: 80 m² (Solbes)
- Solfanger i fasaden
- Væske/vann varmepumpe
- Ventilasjon med varmegjenv. (Flexit)
- Faseendringmateriale i tak (DuPont)
- vakuumisolasjon i skyvedører (NorDan)
- Reflekterende dampsperre (Isola)
- Kombinasjon mellom mekanisk og naturlig ventilasjon (Sapa, VELUX, og Caverion)
- LED belysning (NorDesign)

Luca Finocchiaro

The Research Centre on
Zero Emission Buildings

ZEB Living Lab – bolig og laboratorium

Aktuelle forskningstema

g

- **Måle de mest relevante inne- og uteklimaparameterne;**
- **Undersøke hvordan brukerne benytter huset** (eks. bruk av rom, vinduslufting/solskjerming; bruk av teknisk utstyr);
- **Måle energibruk** for oppvarming, ventilasjon, varmtvann, kunstig belysning, og utstyr;
- **Kvantifisere utnyttelsen av solenergi** (solcellene på taket og solfangerne i sørfasaden).

Treets rolle i nullutslippsbygg

- CO₂ utslipp fra byggevarer er og blir viktig ved evaluering av leverandører til byggeprosjekter med miljøambisjoner
- Nullutslippsbygg er reelt og fullt mulig å få til – også i kommersielle prosjekter
- Økt bruk av tre og lokalt produserte byggevarer er en del av løsningen for å få ned klimagassutslipp fra bygninger

The Research Centre on
Zero Emission Buildings

Takk for oppmerksomheten

www.zeb.no

Birgit.Risholt@sintef.no

The Research Centre on
Zero Emission Buildings

